

A szegedi táborban Évad végi mérleg

Valóságos kis birodalom húzódik meg az újszegedi vastoronytól alig néhány száz méterre, a töltés aljában: a KISZ Csongrád megyei bizottságának vezetőképző tábora. Területe 13 hold, lakóinak száma jelenleg csaknem 250. Közülük 130 úttörő, s több mint 100 üzemi, vállalati KISZ-titkár. Az úttörők kedves kis házaikban laknak, a KISZ-isták B-típusú sátrakban. A „lakosság” főfoglalkozása a tanulás, mellékfoglalkozása a sport, a játék, a szórakozás. Bár igen kitűnően érzik magukat birodalmukban, három, hat vagy tíz naponként átadják helyüket az újonnan érkezőknek. De ilyenkor csak az arcok változnak, a hangulat nem. A tábornyitástól táborzárásig egyaránt vidám, fiatalos.

Hiszen a fiatalok tábora!

A csoportos foglalkozásokon már kötetlen a hangulat, a hasznost összekötik a kellemessel: komoly dolgokról beszélgetnek, s közben napoznak. A nevetést sem nyelik le, ha éppen van nevetnivaló. A szegedi csoport legálábbis ezt példázza a fényképfelvétel

Komoly munka, tanulás

A szegedi KISZ-tábor elsődleges célja az ifjúsági vezetők továbbképzése, felkészítése a további feladatokra. Ennek megfelelően a különböző turnusokban más-más munkaterületen és tisztviségben dolgozó fiatalok vesznek részt. Eddig a középiskolai, iparitanulói iskolai és kollégiumi KISZ-titkárok voltak táborban, jelenleg az üzemi, vállalatiak, ezután majd a kulturális, gazdasági, termelési, a propagandafelelősök kerülnek sorra. Az úttörőtáborban először az ifjúsági KISZ-esek laktak, most pedig az örsvezetők népesítik be tíznapos váltásokkal.

A napirend, függetlenül attól, hogy éppen kik lakják a KISZ-tábort, nagyjából azonos. Az ébresztő, zászlófelvonás, reggeli után, délelőtt mindennap előadás

sokat hallgatnak. Hogy mik a témái ezeknek az előadásoknak? A KISZ akcióprogramjából eredő legfontosabb tennivalók. Foglalkoznak a termelés, a termelékenység időszerű kérdéseivel, a fiatalok munkaverseny-mozgalmával, a KISZ KB határozataival — többek között azzal is, mely az árvízkarok helyreállításában való részvételre mozgósít —, az Ifjúság a szocializmusért mozgalom új rendszerével és még lehetne sorolni azokat a feladatokat, melyekben a társadalom számít a fiatalok munkájára, lelkesedésére.

Az előadásokat csoportos foglalkozások, konzultációk követik. Mivel a megye öt városából vannak jelen üzemi KISZ-titkárok, szegedi, vásárhelyi, szentesi, csongrádi, makói csoportokra oszlanak, úgy, hogy az előadásokban hallott kérdésekről már saját, otthoni tapasztalataik alapján tudnak beszélgetni, vitatkoznak. Délután is tartanak egy-egy rövidebb előadást és konzultációt.

És a többi idő alatt mit csinálnak? Akkor sem használatosságokkal fecsérik el a napot. Hetenként kétszer filmvetítés van a táborban, gyakran rendeznek estként vetélkedőket, ismerkedési esteket, kulturális műsort. Csütörtökön délután például különvillamos vitte őket a SZEAC-pályára, ahol összetett honvédelmi versenyen vettek részt, még célba is lőttek.

Az idei nyáron összesen 1200 ifjúsági vezető vesz részt Csongrád megyéből a szegedi KISZ-táborban. A mellé levő úttörőtábor pedig 800 pajtást fogad. Mindkét helyen nagy a rend, a tisztaság, fegyelmességek is csak elvétve fordul elő. Úgy éleik itt, úgy viselkednek, ahogy hozzájuk, az ifjúsági mozgalom legjobbjaihoz illik.

Mi van a hirdetőtáblán?

Minden tábornak van humora, minden táborban legalább annyi hely illeti meg a nevetést, mint a komoly szót. E szabály alól természetesen a szegedi vezetőképző tábor sem kivétel. A hirdetőtáblán, mely a napirendnek, a programnak ad rendszeresen nyilvánosságot, alkalmanként feltűnnek a rögtönzött szabályok, a „kollektív bölcsességből” eredő tanácsok is.

Szemléltetésül álljon itt az a „házi rend”, melyet ceruzával „vésett fel” egy táborlakó a faliújságra:

1. Mindent a szemnek, semmit a kéznek! Tehát a

fiúknak csak nézni szabad a lányokat.

2. Egyél meg mindent, mert még így is éhes maradhatsz.

3. Nagyon helytelen az az álláspont, hogy egy előadásnak annál hamarabb vége van, minél később kezdődik.

4. Mivel énekelni csak kevesen tudnak, be kellene vezetni az énekórákat is.

Bárki beláthatja ebből, hogy van humoruk a KISZ-tábor résztvevőinek. Humoruk is, meg — úgy látszik — egy kevéske élettapasztalatuk is. Már ami az evést illeti!

Fiatalok Fóruma

Ez a kislány valószínűleg ebben a táborban vett először kezébe a pingpongütőt, többször találja el a levegőt, mint a labdát. Így az után érthető, hogy ez a turnus nem indított asztalitenisz-bajnokságot

Építkezés után és előtt

Az idén másodszor nyílt meg Szegeden a KISZ Csongrád megyei bizottságának vezetőképző tábora. Azelőtt Mártélyon rendezték meg nyaranként. Tavaly még csak 21 volt, az idén már 33 faházuk van az úttörőknek. A villanyt már 1964-ben bevezették a táborba, sőt a házakba, sátrakba is, most azonban a légvezetéseket mindenütt a földre süllyesztik, s a villanypóznák helyére kandeláberek kerülnek. Tavasszal igen sok társadalmi munkát végeztek itt a szegedi fiatalok, főképp a középiskolások. Az Ifjú Gárda nevelőotthon lakói parkosítottak, más ipari tanulók végeztek a festőmunkákat.

Tavaly még a Tisza árterületén volt a KISZ-tábor, az idén a töltésen túlra került, biztonságos helyre, s a 13 holdas területet szépen be is kerítették. Jövőre már kohósalakból való előregyártott elemekkel épülő házak kerülnek a sátrak helyébe. Az építkezést még az őszi szel megkezdik, s 1966 nyarán 120 lakó számára nyitják meg az új tábor.

Sportolnak és szórakoznak

Persze nemcsak előadásokat hallgatnak és vitatkoznak a tábor lakói, hanem sportolnak és szórakoznak is. Egymást követik a házbajnokságok futballban, kézi- és röplabdában, s ha van elég jelentkező, asztaliteniszben is. A „komoly” foglalkozások egy része szintén felér egy jól megválasztott, tartalmas szórakozással. A Ki mit tud? vetélkedőkön, műsoros esteiken nemcsak egymás tudását leshetik el, bőven nyílik alkalom élményre, nevetésre.

A KISZ-isták már nem gyerekek, ha még fiatalok is. Szabad idejükben szívesen elidőznek a büfében, melynek hangulata semmivel sem marad el más zöldvendéglőtől. Sajnos a Tiszát eddig még nem tudták „hasznosítani” az árvíz miatt, de azért fürdésre van bőven alkalom — a tus alatt.

A KISZ-isták ugyan már nem gyerekek, de azért a turnus végén örömmel rendezik meg közösen az úttörőkkel a táborüzenet, mely mindig vidám és mindig egy kicsit szomorú is, hiszen a búcsút jelenti a táborból és a társaktól,

(Somogyi Károlyné felvételei)
A fiúk legszívesebben fociznak, tornáznak szabadidejükben. A lányok? A válasz meglepő is, meg nem is: feküdni szeretnek a sátor hűvösében. És ábrándozni! De ezt már nem ők mondták, mégis így a bizonyíték rá!

Mint minden új színházi évad, az idei is remények és aggodalmak között kezdődött. Remények között: hogy a szép tervek mind sorra valóra válnak; s aggodalmak között: hogy a kivitelezés hátha nem sikerül úgy, mint az elgondolás, hogy az eredmény elmarad majd az ígékzet mögött. Ahogyan az már annyiszor történt.

Mondjuk meg őszintén, az évad elején volt elég ok az aggodalomra. Sokan elmentek a szegedi színházról, s olyan sok új színészt kaptunk, mint a korábbi években egyszer sem. Sokan és sokfelől jöttek, maga az új főrendező sem volt szegedi. Nem ismerte hát — nem is ismerhette — elég jól társulatát. Hogyan lehet ebből a sokfelől jött színészi gárdából harmonikus együttműködő együttest teremteni? A művészi eszközök használatának valamiféle egységét létrehozni? A színészek testére szabott műsortervet összeállítani? Méhozzá ez utóbbit gyorsan, sebtiben? Az idő ugyanis sürgetett; a személyi változások miatt a színház ezzel is késlett.

Ezek voltak tavaly az évadkezdés legfenyegetőbb kérdései. Akik még akkor próbáltak válaszolni rájuk, nem mondhattak mást, mint hogy az idei év átmeneti lesz. Nem valamiféle bizonytalan jóslás volt ez, hanem a lehetőségek reális és megalapozott számbavétele; mint az úrhajók röppályáját, ezt is előre ki lehetett számítani. S mit mondhatunk erről most, az évad végén? Azt, hogy az idei év valóban átmenet volt, átmenet egy későbbi és lehetséges kibontakozáshoz.

A tavaly nyáron közzétett — egyébként sokszínűnek, tetszetősnek látszó — műsortervről például nagyon gyorsan kiderült, hogy csakugyan sebtiben készült. Voltak benne olyan darabok, amelyekre nem volt elég megfelelő színész. Ezeket ezért kellett törölni a tervből. Másokat meg azért, mert még nem voltak készen vagy egész egyszerűen rosszak voltak.

A műsorterv változásait ezek a tények eléggé indokolják. De nem indokolnak mindent. Főképpen nem a modern darabok kihagyását, illetőleg — az évad végén vagyunk most már, így kell mondanunk — hiányát. E tekintetben a színház nem volt elég erélyes és határozott, nem tudott fölébekerekedni a nehézségeknél. Láttunk ugyan modern műveket is, de ezek — a *Rozsdamentőt* kivéve — vagy nem reprezentálták korunk drámairodalmát, vagy nem megfelelő előadásban kerültek a közönség elé. *Williams* például valóban korunk egyik legnagyobb drámaírója. De az a darabja, amelyet a színház előadásra választott, a *Nyár és füst*, nem jellemzi, nem reprezentálja az író és ezért természetesen a műt sem; olyan alkotás ez, mintha hetven százalékát Csehov írta volna. (Félreértés ne essék: itt nem a darab értékéről, hanem jellegéről van szó.) *Svare Sárkányát* az előadás rontotta el. A mai néző ebből a darabból a személyi kultusz bírálatát hallja ki; ez a legfontosabb, leglényegesebb benne. Az előadás viszont börtöralan, felemás. Igaz, a darab nem úgy beszél a személyi kultuszról, mintha ma írták volna, mondanivalója nem eléggé egyértelmű. Az előadást azonban ma rendezték; a néző joggal elvárhatta volna, hogy ez sokkal határozottabban érződjék a produkció.

Azt kellene már végre belátnia a színháznak, hogy a modern dráma egy mai színház műsorában nem olyan értékű, mint egy régi darab. Nem tagadjuk nihilista módon a múltat, tudjuk, hogy a régi remekművek a mai embernek is sokat mondanak. De, az isten szerelmére, vegyék már észre a színháznak, hogy a máról és a manák megiscsak a mai remekművek beszélnek legtöbbet! A nézőnek minden színházi előadáson éreznie kell, hogy a produkcióban róla is szó van, hogy a drámai folyamatban ő is „benne van”, hogy mindattól, ami a színpadon elhangzik, nem lehet független, nem hallgathatja, nem nézheti közömbösen. Világos, hogy a színpadnak és a nézőtérnek ez az azonosulása akkor a legteljesebb, ha a mű, amit a színpadon játszanak, mai.

Alapelvek ezek. Mégis hangsúlyozottan kell beszélnünk róluk, mert évek óta úgy érezzük, hogy a színház fanyalogva, szinte csak muszájból foglalkozik a modern darabokkal.

A modern darabok hangsúlyozott követelése magától értetődőleg nem jelenthet igénytelenséget. Az elmúlt években ezzel kapcsolatban — néhány silány operett nem számítva — nem is volt semmi baj. Az idén azonban meglepő módon, találkoztunk vele. Mert mi más vihette színpadra például a *Madame X-et* és a *Százszor is szeretlek*-et, ha nem az igénytelenség? Egyik sem volt színpadra érett produkció. Az előbbi elavult, sematikus nézőpontja, az utóbbi pedig a lényeg, a drámai mag fel-tűnő hiánya miatt.

Ha a műsorpolitikáról áttérünk az előadási mód, a játéktípus problémáira, viszonylag kedvezőbb képet kapunk. E tekintetben a változások nem jelentéktelenek, még ha a fejlődés nem is volt zavartalan, még ha kitérők, megtorpanások és kudarok is jelentkeztek benne. Jellemzően igazolja ezt a *Figaro házassága* évejele és a *Nyár és füst* szezonvégi előadása. A *Figaróban* még sokféle elem és stílus keveredett. Voltak színészek, akik szerepüket naturalista módon felfogva adták elő. Mások modern, intellektuális stílusban, egy kicsit stilizáltan játszottak. Ilyen szempontból az előadás nem volt egységes. A *Nyár és füst*ből viszont már teljesen hiányzott ez a mozaikszerűség, ez a kevertség és ellentétesség. Ebben a darabban a színészek — mindannyian és végig — egységes játéktípusban adták elő szerepüket. Erződött a produkció, hogy a rendező és a színészek újrafogalmazták magukban az író mondanivalóit, hogy hozzátették a darabhoz azt a pluszt, amit minden magas színvonalú előadásnak hozzá kell tennie. Sajnálhatjuk, hogy a színház nem ezzel a produkcióval szerepelt most az évad végén Budapesten a *Vidéki színházi napokon*. Az az átütő siker, ami mostani szereplésükkel kapcsolatban, sajnos, elmaradt, ezzel az előadással biztosan megszületett volna.

A maga műfajában és a maga szintjén hasonlóan sikeres produkció volt az *Imádok férjhez menni* és — hogy operett se maradjon ki ebből a felsorolásból — a *Levendula* is.

Végül, mint már annyiszor az évad végén az operagyüttessel kapcsolatban most is meg kell állapítanunk: változatlanul megőrizte első helyét a szegedi színház tagozatai között. Mások a korszerű, magas színvonalú műsorösszeállításban jöttek meg ennek okát. Az idén hangsúlyoznunk kell, hogy nemcsak ezért első. Az előadások kidolgozottságában, színvonalában is egyaránt „veri” a prózát és az operettet. S nemcsak a bemutatókon jelentkezett ez a valóban magas színvonal, ez az imponáló kulturáltság, hanem a felújításokon és természetesen a többi előadáson is. Tekintve, hogy az idén sok volt belőlük, több mint máskor, erről sem feledkezhettünk meg.

Mindezek után egyszerű a dolgunk. Mit várunk a jövőre a színházról? Jobb műsorpolitikát, több mai darabot és színvonalasabb előadásokat.

Más feladat, azt hisszük, nincsen.

ÓKRÓS LÁSZLÓ